

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Recensie | Film

Hoe ontstonden Disney-personages als Sneeuwwitje en Ariel?

Expositie Jubileum-expositie 'Disney - Telling Timeless Stories' in Groningen biedt een fascinerend inzicht in hoe personages als Sneeuwwitje en Ariel ontstonden. Blond, roodharig, zwart? Had allemaal gekund. Plus: drie animatoren over hun favoriete Disney-films.

✍ Sabeth Snijders ⌚ 25 april 2023 ⌚ Leestijd 8 minuten

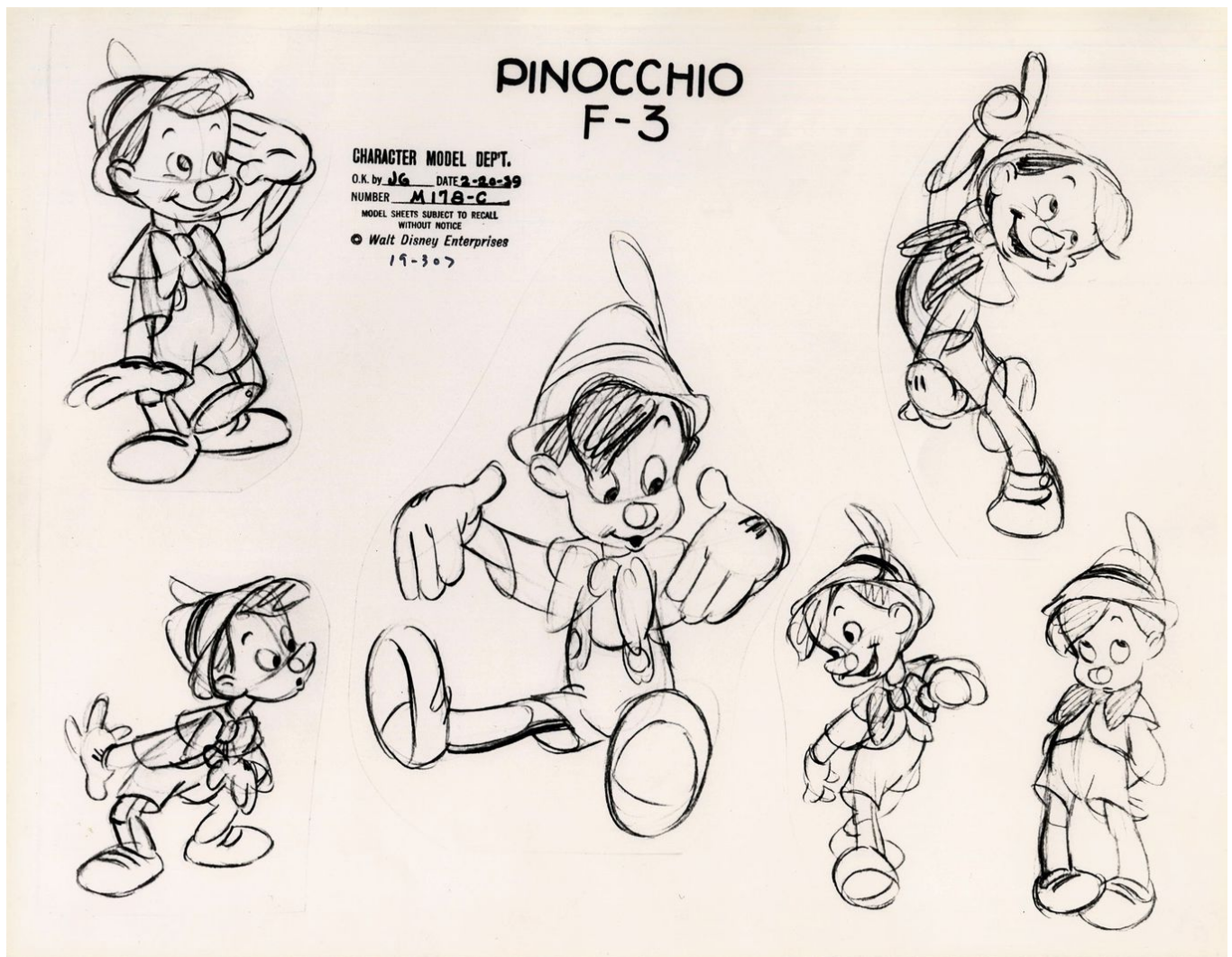

(reproductie van origineel). Foto Disney

Disneys Sneeuwwitje had zo maar blonde of rode lokken kunnen hebben. Het waren twee van de opties die de studio overwoog, blijkt uit originele concepttekeningen uit 1937 op expositie *Disney - Telling Timeless Stories* in Groningen. Er lag veel druk op Walt Disney toen hij de allereerste lange animatiefilm ooit uitbracht. Hij had zijn huis verpand en mensen verklaarden hem voor gek, animatiefilms stonden tot dan toe gelijk aan amusement van maximaal tien minuten, een opwarmertje voor een ‘echte’ film. Disney was overtuigd dat je mensen langer kon fascineren met getekende figuren. Hij liet medewerkers van zijn in 1923 opgerichte animatiestudio zoeken naar de ideale hoofdpersonen en was bereid af te wijken van het sprookje van de gebroeders Grimm. En van de beschrijving van een prinsesje „zo wit als sneeuw met lippen zo rood als bloed en haar zo zwart als ebbenhout”, blijkt in Groningen.

Archieven

Disneys uiteindelijke *Snow White and the Seven Dwarfs* - inclusief prinsesje met ebbenhouten haren - bleek een schot in de roos. En niet zo’n beetje. De studio achter Mickey Mouse en talloze andere iconische animatiefiguren viert dit jaar zijn honderdste verjaardag. De rondreizende Disney-expositie die momenteel in Groningen is neergestreken, bevat materiaal uit de immense Disney-archieven die in die eeuw werden opgebouwd. De studio bewaart alle ‘artwork’ dat wordt gemaakt door medewerkers. Ook items die nooit waren bedoeld om aan de buitenwereld te tonen, maar die het team gebruikt om ideeën uit te wisselen of als houvast tijdens het animeren, van schetsen van een roodharige Sneeuwwitje tot een buste van Hercules die op het bureau van animatoren stond tijdens het tekenen.

Pinocchio (1940) Ruwe karakterstudies, afdruk op papier. Foto Disney

Uit het immense archief met 65 miljoen items maakten Disney-curatoren een selectie die inzicht geeft in de ontstaansgeschiedenis van enkele films die voortvloeiden uit wat ze zelf „orale tradities” noemen; denk aan mythes (*Hercules*), fabels (*Drie kleine biggetjes*) of sprookjes (*Frozen*). Walt Disney was mede zo succesvol omdat hij verhalen die al eeuwenlang werden doorverteld - en dus hun aantrekkingskracht hadden bewezen - in een contemporain jasje wist te gieten. Een deel daarvan verzamelde de Amerikaan tijdens een ‘Grand Tour’ door Europa in 1935; hij nam zo goed als de volledige toenmalige Europese kinderliteratuur, meer dan 300 boeken en illustraties, mee terug naar de VS. Het is geen toeval dat veel Disney-films openen met een boek waar doorheen wordt gebladerd, een ‘prop’ die werd gebruikt om dat te filmen is ook te zien in Groningen.

De meeste Disneyklassiekers zien eruit alsof de tekeningen in één pennenstreek uit de handen van de animatoren vloeiden nadat ze het script hadden gelezen. Spoiler: zo ging het niet. *Disney - Telling Timeless Stories* focust op de fasen tussen pril verfilmingsidee en het moment waarop animatoren de individuele frames begonnen te tekenen of ontwerpen. Zo opent het onderdeel over films gebaseerd op

mythen met prachtige concepttekeningen van *Fantasia* (1940). Het zijn een soort ‘moodboards’ waarin tekenaars in pasteltinten of houtskool experimenteerden met de sfeer, stijl en het kleurenpalet die mogelijk bij het verhaal zouden passen.

Het Dappere Kleermakertje (1938), storyboardschets van kleurpotlood en grafiet op papier. Foto Disney

Ook komen de storyboards van verschillende films aan bod, ruwe ‘verstripte’ versies van scenario’s waarmee bijvoorbeeld werd onderzocht vanuit welke ‘camerahoek’ een actie het beste in beeld kwam of wanneer er kon worden ingezoomd. Zo is te zien hoe de Nederlandse animator Daan Jippes voorbereidde hoe Mickey Mouse door kasteelzalen beweegt in *De Prins en de Bedelknaap* (1990). In de animatiewereld waren storyboards voor de opkomst van Disney vaak simpele schetsjes in de kanttekening van een scenario. Omdat voor een seconde animatiefilm soms tot 24 afbeeldingen van een figuur moeten worden gemaakt, erg duur en arbeidsintensief, moet worden vermeden dat scènes achteraf ongebruikt op de ‘cuttingfloor’ belandden, zoals bij live action gebruikelijk is. Disney pionierde en perfectioneerde het intensief gebruiken van storyboards (iets wat een regisseur als Hitchcock later zou overnemen).

Vele 'Ariels'

Fascinerend zijn schetsen waarin je 'de weg' kunt volgen die werd afgelegd om te komen tot hoofdpersonages. Er zijn de geestige tekeningen van Hercules-figuren door illustrator Gerald Scarfe, ook bekend van zijn werk voor Pink Floyd. En het wordt duidelijk dat Ariel uit *De kleine zeemeermin* vele gedaantes kende voor haar kapsel- en staartkleur vastlagen. Een mogelijke eye-opener voor Disneyfans die afgelopen jaar hun woede spuiden toen bekend werd dat in de live action remake van de film de hoofdrol wordt gespeeld door Halle Bailey. Hun kritiek dat de actrice niet lijkt op de oorspronkelijke tekenfilmfiguur uit 1989, voelt absurd als je de verschillende mogelijke 'Ariels' ziet. En een Afro-Amerikaanse Ariel is helemaal niet on-Disney.

De tentoonstelling 'Disney – Telling Timeless Stories' is t/m 10 september te zien in Forum Groningen

📷 Foto's Marleen Annema

Hoewel de expositie weinig inzicht geeft in recente ontwikkelingen van de studio – op *Frozen* na ligt de focus bijvoorbeeld vooral op 2D-films – blijkt dat Disney de visuele stijl van zijn verhalen altijd al aanpaste aan de tijdgeest en smaak van een breed publiek. De originele Pinocchio in de verhalen van Carlo Collodi was hoekig en onbeschoft. Bij Disney veranderde de marionet langzaam in een pop met ronde, jongensachtige vormen die eerder naïef dan kwaadaardig is, zodat mensen zich gemakkelijker met hem konden identificeren.

Behalve inzicht in het maakproces van animatiefilms, is de tentoonstelling vooral een nostalgisch feest voor wie is grootgebracht op een Disney-dieet. Ongeacht je leeftijd. En dat zijn zeer uiteenlopende mensen, blijkt ook uit een bescheiden briefje van voormalige First Lady Eleanor Roosevelt aan Walt Disney waarin ze voorstelt om een animatieversie met Mickey Mouse te maken van haar favoriete Duitse

kinderverhaal, *Der Struwwelpeter*. Zoals Disney zelf ooit stelde: 'Adults are only kids grown up'. Dat blijkt ook in Groningen.

Tentoonstelling

Disney – Telling Timeless Stories t/m 10 september in Forum Groningen. Voor kinderen is er een apart parcours waarin ze meer leren over het animatieproces en zelf met animatietechnieken aan de slag kunnen. Inl: forum.nl

---

Drie animatoren over hun favoriete Disney-films:

Michaël Dudok de Wit

'Bambi die op glad ijs probeert te lopen maakte grote indruk'

Bambi (1942) Foto ANP / Mary Evans Picture Library Ltd.

Denktank Grenzen werden opgezocht in strijd tegen desinformatie

IN HET NIEUWS 6-8

Turkije Oppositie wil Erdogans systeem ontmantelen

BUITENLAND 14-15

Monarchie 'Het dubbelleven van de koning is riskant'

OPINIE 18-19

100 jaar Disney Sneeuwwitje had zomaar blond of rossig kunnen zijn

FILM C4-6

REACTIE OP ENQUÊTERAPPORT GASWINNING

Excuses, coullance en miljarden nemen onvrede niet weg

De reactie van het kabinet op het rapport over gaswinning stelt Groningers niet tevreden. 'De ereschuld is niet ingelost.'

Door Lyonne Luyck
en Rik Rutten

GARMERWOLDE/DEN HAAG. Of hij aan opstappen had gedacht? Ja, zei Mark Rutte dinsdagmiddag in het dorpshuis van Garmerswolve. Even daarvoor had de premier samen met staatssecretaris van Milieubeheer Hans Vijlbrief (D66) de kabinetsreactie op het verstrekkende rapport van de parlementaire enquêtecommissie over de Groninger gaswinning toegelicht. Maar, zei Rutte, hij blijft zitten.

Rutte blijft, zijn kabinet ook. Het huidige kabinet voor het Eerste van de staat, meer coullance naar de inwoners van Groningen met schade door de gaswinning en een miljardenpakket aan investeringen tot 2050 hoort het kabinet de Groninger wijkende te compenseren voor het leed dat de gaswinning heeft aangericht.

Hi Begint (nieuwe begin) heeft het plan met vijftig maatregelen van de regering. 'Het is de laatste kans om het goed te doen voor de inwoners van het gebied waar gaswinning heeft plaatsgevonden', zei Rutte. 'We moeten herstellen. De schade aan huizen herstellen en zullen we aanpakken. De schade aan de levens van mensen is

noodelijk herstellbaar', zei Vijlbrief. Is het genoeg? De storming in het dorpshuis laat zich samenvatten door Kees Winter (D50) uit Middelstum, die met zijn hand een lappendeggen maakt als Vijlbrief spreekt over de extra banen die Groningers nodig heeft. 'Bla, bla, bla, wel hij er mee zeggen. Rutte en Vijlbrief spreken mooie woorden', zegt Winter. 'Maar die hebben we al zo vaak gehoord.'

Wantrouwen

De twee kabinetsleden, maar vooral Rutte, werden met wantrouwen ontvangen door de inwoners van Groningen. Als één bestuurder wordt verondersteld aan de fouten die de overheid in het gasdossier maakte, is hij het. Bovendien: hij had als premier al eens sorry gezegd, in 2019. 'Maar ook deze excuses hebben niet geleid tot een werkelijke verandering', zo luidde een van de spijkers in de conclusies in het rapport van de parlementaire enquêtecommissie begin dit jaar. In dat rapport vielen meer harde woorden, veel meer. De commissie constateerde 'ongekend systeemfalen' onder een staat die de centralisering, 'ernstig teloorloophoudt' was in het beschermen van de belang-

gra van zijn bevolking. Groningers worden volgens het enquête rapport 'atelselmatig genegeerd'. Keer op keer gingen financiële belangen boven mensen. Ook toen de schade door de gaswinning niet meer te ontfemen was. Ook toen de graven al lang in beeld in rapporten stonden. In plaats daarvan werd 'de buitenwereld bewust niet wijzen geëerd' en 'aandacht op het verkleiden van de schade'. De gaswinning kostte Nederland 300 miljard euro op.

Het is de laatste kans het goed te doen

Mark Rutte premier

Het kabinet steekt de komende jaren 13,8 miljard euro extra in het herstellen van de schade in het opsporen van de 'verschuld' aan de bevolking. Dat geld komt bovenop de miljarden die al eerder zijn besteed voor het herstellen van bevestigingschade en het versterken van huizen die risico lopen. Het is dat herstel zit een belangrijke toezegging. Voortaan worden

alle schadeclaims van bewoners met bewijslastige huizen tot 40.000 euro ingewilligd. Inspecteurs zullen niet langer sporen naar een verband met de aangevallen. In het verleden was de overheid vaak onbegrijpelijk, met gestroefde, hoge kosten en stress onder bewoners tot gevolg. Dat dit systeem in sommige gevallen zal leiden tot overcompensatie 'aan het kabinet voor het'. Het is voor het eerst, zo voelden veel inwoners, dat de bewijst een niet bij hen ligt. Niet meer steeds die inspecteurs over de vloer, die na elke bevestiging weer langs moeten komen.

Schade is meer dan scheuren

Maar de schade beperkt zich niet tot scheuren in huizen, weten ze ook. Kinderen hebben geleiden onder de stress van hun ouders, organisaties en bedrijven onder werknemers met hun ouders en een beschadigd vestigingsklimaat. De schade, bijna onvatbaar, is veel meer dan te herstellen.

Over de kinderen en jongeren die daar de gevolgen nog jaren van zullen voelen, lang nadat de gasaan dicht gaat, begint Vijlbrief dinsdagmiddag zelf ook. 'Jij komt hier geen tien jaar van hun leven teruggevoerd. Maar

we kunnen wel deze laatste kans benutten om het beter te doen.'

De provincie Groningen eiste voor het toekomstperspectief van de provincie 30 miljard euro, bovenop een ingeschatte budget voor schade herstellen en versterkingen. Niet dat geld moest de provincie voorlopig gaan lopen, als waterstofproductie, beter onder de vingers van de provincie. Noord-Brabant, waar ook veel schade door de gaswinning is, wilde daarnaast enkele miljarden zien.

Zin ver het kabinet bij lange na niet gaan. Voor de toekomstige leefbaarheid van Groningen wordt gaat 30 miljard maar 9 miljard euro beschikbaar gesteld, uitgenomen over de komende decennia, al blijft onduidelijk waar het merendeel van dat geld precies aan besteed wordt.

In het overvolle dorpshuis van Garmerswolve kan dat bedrag dinsdag op weinig begrip rekenen, een gevoel dat bewoners en bestuurders overvloedig. 'Het is niet genoeg', zegt commissaris van de koning René Paas. 'Het is een stap in de goede richting, maar de ereschuld is niet ingelost.'

Herstel en perspectief Pagina 2-5

PINOCCHIO F-3

CHARACTER MODEL DEPT.

O.K. by 16 DATE 2-28-39

NUMBER M178-C

MODEL SHEETS SUBJECT TO RECALL
WITHOUT NOTICE

© Walt Disney Enterprises

19-307

100 JAAR DISNEY IN
GRONINGEN

PAGINA C4-6

Nostalgie voor
Disneyfans

Cultuur
FILM & SERIES

FILM & SERIES

THIJS SCHRIK

Omroep Max versus streamingdienst Max

In slagter zat onlangs in de talkshow *Ikem*. Een klassiek geval van 'op televisie praten over televisie', want hij zat er om te praten over zijn deelname aan het spelprogramma *De verraders*. Maar voor deze volgde van de uitwisseling was een stukje aan het begin van de uitzending best interessant. Presentator Beau van Erven Dorens vroeg Omroep Max-directeur Slagter naar een reactie op het nieuws dat de streamingdienst HBO Max voorgedoopt wordt tot simpelweg 'Max'. Slagter is daar niet bij over, en hij legt Van Erven Dorens. Hij wil ze aansprikken: 'Jij zijn nu met advocaten en juristen aan het kijken wat we erenigen kunnen doen.'

Eigenaar Warner Bros. Discovery wil de aanpassing van de naam doorvoeren om haar positie in de strijd met concurrenten als Netflix en Disney+ te verbeteren. Het localtietmerk HBO moet daarom naar de achtergrond, mede omdat de luisterende dienst Discovery+ geïntegreerd wordt in Max. En daarmee zijn binnenkort ook minder stijlvolle programma's als *Dr. Pimpel Pupper* en *MLF Manor* op de steunpilaar te vinden. De naam HBO wil je daar lever niet aan gekoppeld hebben. De drie letters staan gelijk aan het beste van het beste op seniorged, zoals *Succesman* en *The Wire*. HBO blijft series leveren, maar wordt minder zichtbaar in de marketing. Of dat een slimme strategie is zullen we snel genoeg merken.

Een snackbaregenaar in Goes houdt al jaren de fastfoodketen Wendy's uit de Benelux.

In de VS zal de transformatie naar Max in mei al plaatsvinden. In Nederland moet het ergens in 2024 gebeuren. Tenzij de baas van Omroep Max daar dus een stukje voor wil streken. De situatie rondom Max doet een beetje denken aan het beroemde verhaal van de Zeeuwse snackbarbaker die de Amerikaanse fastfoodketen Wendy's al sinds de jaren negentig uit de Benelux weet te houden. Raymond Warrans van snackbar Wendy's in Goes heeft de handen in de keuken en de keten mag die niet grutten in dit deel van de wereld. De rechter heeft hem meerdere malen gelijk gegeven.

Nu is de HBO Max sinds 2021 wel gewoon in Nederland beschikbaar, dus de dienst wil ook gewoon blijven. Het is alleen de vraag of ze de versimpelde naam Max er doorgebruikt krijgen. JB Perret, leider van de streamingtak van Warner Bros. Discovery, gaf in interviews eerder al aan dat 'Max' een risico met zich meebrengt omdat het een veelgehoord woord is. 'Maar dat maakt het ook benaderbaar en simpel.' Voor hem zal de Omroep Max-keuze, al hij er al van op de hoogte is, niet veel meer dan een schijfje zijn in de missie om streamingdienst Max te laten groeien.

Die groei moet ook komen met het verder uitrollen van Harry Potter. Er komt namelijk een tv-serie aan die gebaseerd is op al eerder verschenen boeken van J.K. Rowling. Zij is sinds haar uitpakken over transpersoon en ontvoersel-figuur geworden, zeker onder een jongere doelgroep. Tot nu toe probeert men vragen over haar denkbeelden te vermijden. Zelfs programmamaker Casey Blynn, iemand die bekend staat als een van de slimmere figuren in Hollywood, had slechts een ontvankelijk antwoord nadat hij werd gewezen op Rowlings bismette image. Dus voelt een conflict met een Nederlandse oudersomroep toch een stuk griezeliger.

Thijs Schrik is film- en serie-recensent.

Sneeuwvrijte en de Zeven Dwergen (1937). Cel-schets, vert op celluloid en geprint op illustratiekarton (reproductie van origineel).

Disney volgt altijd de tijdgeest

RECENSIE EXPOSITIE
Jubileum-expositie Disney - Telling Timeless Stories in Groningen biedt een fascinerend inzicht in hoe personages als Sneeuwvrijte en Ariel ontstonden. Blond, roodharig, zwart? Had allemaal gekund. Plus: drie animatoren over hun favoriete Disney-films.

Door onze redacteur **Sabeth Seijnders**

Disney's Sneeuwvrijte had zo maar blonde of rode lokken kunnen hebben. Het waren twee van de opties die de studio-overweg, blijkt uit originele concepttekeningen uit 1937 op expositie *Disney - Telling Timeless Stories* in Groningen. Er lag veel druk op Walt Disney toen hij de eerste Amerikaanse animatiefilm ooit uitbracht. Hij had zijn huis verpand en moest verklaarden hem voor geld. Animatiefilms stonden tot dan toe gelijk aan amusement van maximaal tien minuten, een ruwwaarde voor een 'vrijer' film. Disney was overtuigd dat je mensen langer kon fascineren met gekke figuren. Hij liet medewerkers van zijn in 1923 opgericht animatiestudio zoeken naar de ideale hoofdpersonages en was bereid te wijken van het sprookje van de gebroeders Grimm. En van de beschrijving van een prinses 'zo wit als sneeuw met lippen zo rood als bloed en haar zo zwart als eibekenhout', blijkt te Groningen.

Archiveren

Disney's uitsluitende *Snow White* and the Seven Dwarfs - inclusief prinses met eibekenhout-haren - bleek een schot in de roos. En niet zo'n beetje. De studio schenkte Mickey Mouse en talloze andere iconische animatiefiguren om dat te filmen

honderdste verjaardag. De rondreizende Disney-expositie die momenteel in Groningen is neergezet, bevat materiaal uit de immense Disney-archief die in de eeuw werden opgebouwd. De studio bewaart alle 'artwork' dat wordt gemaakt door medewerkers. Ook items die nooit waren bedoeld om aan de buitenwereld te tonen, maar die het nu juist gebruikt om ideeën uit te wisselen of als voorbeeld tijdens het animeren, van schetsen van een roodharige Sneeuwvrijte tot een buste van Hercules uit op het bureau van animatoren stond tijdens het tekenen.

Lik het immense archief met filmploegen items maakten Disney-creatoren een selectie die macht geeft in de ontstaansgeschiedenis van enkele films die voortvloeden uit wat ze zelf 'oude tradities' noemen, denk aan mythen (*Hercules*), fabels (*Die kleine prinses*) of sprookjes (*Prinses*). Walt Disney was mede zo succesvol omdat hij verhalen die al eeuwenlang werden doorverteld - en dus aan aantrekkingskracht hadden/bevezen - in een oostemponen jasje wist te wiken. Ten dele daarvan verzamelde de Amerikaanse film *Grand Tour* door Europa in 1935, hij nam zo goed als de volledige toernooi Europese kinderliteratuur, meer dan 300 boeken en illustraties, mee terug naar de VS. Het is geen toeval dat veel Disney-films opkomen met een boek waar doorheen werd gebabbeld, een 'prijz' die werd gebruikt om dat te filmen

Tentoonstelling

Disney - Telling Timeless Stories (in 3D september in Forum Groningen). Voor kinderen is er een apart parcours waarin ze meer leren over het animatieproces en zelf met animatiefiguren aan de slag kunnen. In: Forum.nl

★★★★

is ook te zien in Groningen.

De meeste Disneyklassiekers zien eruit alsof de tekeningen in 44 penstreek uit de handen van de animatoren vloeiden nadat ze het script hadden gelezen. Spoiler: zo ging het niet. Disney - Telling Timeless Stories focust op de fazen tussen greif verfilmingsschade en het moment waarop animatoren de individuele frames begonnen te tekenen of ontwerpen. Zo opent het onderdeel over films gebaseerd op mythen met prachtige concepttekeningen van *Fantasia* (1940). Het zijn een soort 'moodboards' waarin tekenaren in puntlijnen of houtskool experimenteerden met de sfeer, stijl en het kleurenpalet die mogelijk bij het verhaal zouden passen.

Ook komen de storyboards van verschillende films aan bod, zoals 'vermiste' versies van scenario's waarmee bijvoorbeeld werd onderzocht vanuit welke 'kamerhoek' een actie het beste in beeld kwam of wanneer er knip werden ingezet. Zo is te zien hoe de Nederlandse animator Daan Jippes voorbereidde hoe Mickey Mouse door kastenruim beweegt in *De prins en de bediende* (1990). In de animatiewereld waren storyboards voor de opkomst van Disney vaak simpele schetsjes in de kanttekening van een scenario. Omdat voor een tweede animatiefilm soms tot 24 afbeeldingen van een figuur moesten worden gemaakt, erg duur en arbeidsintensief, moet worden vermeden dat scenes achteraf ontbreken op de 'vervingvloer' belanden, anders bij live acties gevaarlijk. Disney paste de perfectie van het interieur gebruik van storyboards iets wat een registratie als *It's a Wonderful Life* later zou overnemen.

Wie Ariel?

Facetoneer zijn schetsen waarin je 'de weg' kunt volgen die werd afgeleid om te komen tot hoofdpersonages. Er zijn de grootste tekeningen van Hercules-figures (*Hercules*) (*Geralt*) te zien, ook bekend van zijn werk voor *Park Fland*. En het meest duidelijk dat Ariel uit *De kleine zee-meermit* vele gedaantes kende voor haar kapsel- en staartkleur vastzagen. Een mogelijke eye-opener voor Disney-fans die afgelopen jaar hun wonder spelden toen bekend werd dat in de live-action remake van de film de hoofdrol wordt gespeeld door Halle Bailey. Hun kritiek dat de actrice niet licht op de correspondentie-keuze uit 1989, voelt alomd als je de verschillende mogelijke 'Ariels' ziet. En een Afro-Amerikaanse Ariel is helemaal niet on-Disney.

Hoeveel de expositie weinig inzichte geeft in recente ontwikkelingen van de studio - op *Frozen* na ligt de focus bijvoorbeeld vooral op 2D-films - blijkt dat Disney de visuele stijl van zijn verhalen altijd al aanpaste aan de tijdgeest en smaak van een breed publiek. De originele *Pinochio* in de verhalen van Carlo Colla was hoekig en eerbischof. Bij Disney veranderde de marionet langzaam in een pop met runder, jeugdschattige vormgeving die eerder naar dan kwaadaardig is, zodat mensen zich gemakkelijk met hem konden identificeren.

Behalve insicht in het maakproces van animatiefilms, is de tentoonstelling voor al een nostalgisch feest voor wie is grootgebracht op een Disney-dier. Ongeacht je leeftijd. En dat zijn zeer uiteenlopende mensen, blijkt ook uit een beschouwing van voormalige First Lady Eleanor Roosevelt aan Walt Disney waarin ze voorstelt om een animatieversie met Mickey Mouse te maken van haar favoriete kinderboek, *De Struwwelpop*. Zoals Disney zelf wel wilde. 'Adoles is only kids grown up', dat blijkt ook in Groningen.

Tarzan 'Combinatie van 2D met 3D is enorm goed gedaan'

Animatieregisseur Floor Adams (1980) stond op de shortlist voor de Oscars met haar korte film *My Mind*.

'De slechteriken uit oude Disneyfilms kan ik nog met heel veel plezier bekijken, figuren als Cruella De Vil uit *101 Dalmatië* (1961) of de modieuze Madame in *De bediende* (1990). Bij 2D-animatie moet je een cameradragende frame voor frame tekenen. De toenmalige Tarzan was in 3D gemaakt, maar de personages in 2D. In de film zie je Tarzan 'surfer' over de takken terwijl de camera hem volgt en om hem heen draait. Al die tijd blijft zijn getekende lichaam voorvast terwijl hij al zijn spieren gebruikt. Dat is enorm goed gedaan, net als hoe de

films als *Lilo & Stich* (2002) en *Tarzan* (1999). Het is prettig dat het personage Jane in die laatste film geen 'Disney-prinses' is en er grutter Britse humor in de dialogen zit. Ook de integratie van 2D- en 3D-animatie vind ik in *Tarzan* knap. Bij 3D-animatie bouw je een model in de computer dat je vervolgens langzaam kan kantelen en bekijken. Bij 2D-animatie moet je een cameradragende frame voor frame tekenen. De toenmalige Tarzan was in 3D gemaakt, maar de personages in 2D. In de film zie je Tarzan 'surfer' over de takken terwijl de camera hem volgt en om hem heen draait. Al die tijd blijft zijn getekende lichaam voorvast terwijl hij al zijn spieren gebruikt. Dat is enorm goed gedaan, net als hoe de

filmen in die film zijn geïntegreerd. Als je kijkt door de ogen van Tarzan zijn het wens met een eigen karakter, ik zie vanuit het perspectief van buitenstaanders die het in land bezochten, dan vallen hun diepste trekken op. Zelf heb ik als 16-jarige nog willen solliciteren bij Disney, toen ze werkten aan de kinderkinder van de *Star Wars*. Uiteindelijk heb ik niet doorgegaan, het was allemaal veel te intimiderend. Toen ik tijdens onze *Oscar*-campagne de studio's in Californië bezocht voelde ik me bevoorrecht, toen ik al die medewerkers in hun hoeken zag werken, besefte ik dat ik de passie voelde om verhalen te vertellen, maar niet als een kleine cadette in zo'n grote machine.'

Lees verder op pagina C6

Het Dappere Kleermakertje (1928), storyboardschets van kleuropbouw en grafiek op papier.